

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524**

**Αθήνα, 10/05/2021
Αριθμ. Πρωτ.: 1379/321321**

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Καταπολέμηση των «ελληνοποιήσεων» του κελυφωτού φιστικιού»

ΣΧΕΤ: **1. Η ΠΑΒ 172/21-10-2020**
2. Η ΠΑΒ 181/30-10-2020

Απαντώντας στις παραπάνω Αναφορές που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Θ. Χειμάρης** και **Γ. Κοτρωνιάς**, για τα θέματα αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στην καταπολέμηση των «ελληνοποιήσεων», επισημαίνεται ότι στον Αγροδιατροφικό Τομέα ως «ελληνοποίηση» μπορεί να θεωρηθεί οποιαδήποτε ψευδής ή παραπλανητική ένδειξη ως προς την προέλευση και την καταγωγή αγροτικού προϊόντος και γενικά οποιαδήποτε πρακτική (πράξη ή παράλειψη), η οποία είναι ικανή να δημιουργήσει την εσφαλμένη, ψευδή και παραπλανητική εντύπωση ότι η Ελλάδα είναι η χώρα καταγωγής και προέλευσης του εν λόγω προϊόντος μολονότι η πραγματική χώρα καταγωγής και προέλευσης είναι άλλη, στοχεύοντας, κατά κανόνα, στον προσπορισμό αθέμιτου κέρδους.

Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, επιδιώκοντας τη θωράκιση του αγροτικού εισοδήματος, έχει θέσει ως στρατηγική προτεραιότητά της την πάταξη των «ελληνοποιήσεων», μίας μάστιγας που έχει ως αποτέλεσμα την απομείωση του αγροτικού εισοδήματος, την εξαπάτηση του καταναλωτή, τη δημιουργία αθέμιτου ανταγωνισμού και τη βλάβη της εθνικής οικονομίας.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έκανε το πρώτο και σημαντικό βήμα με την ψήφιση του Ν.4691/2020 (108 Α') «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα». Στο εν λόγω νομοσχέδιο, με γνώμονα την προστασία των ελληνικών προϊόντων και κατ' επέκταση των Ελλήνων παραγωγών και καταναλωτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, θεσπίζεται emphaticά η αυστηροποίηση του κυρωτικού πλαισίου, ειδικά στις περιπτώσεις «ελληνοποιήσεων» προϊόντων Π.Ο.Π.- Π.Γ.Ε., Ε.Π.Ι.Π. και βιολογικών, η πρόβλεψη για πρώτη φορά ειδικών ποινικών αδικημάτων για τους παραβάτες και η αποτρεπτική για τους επίδοξους «ελληνοποιητές» επαύξηση των χρηματικών προστίμων. Αναλυτικότερα, προβλέπεται:

- ειδικό ποινικό αδίκημα για όποιον εξάγει τρόφιμα νοθευμένα ή επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου,

- η θέσπιση ενός νέου αδικήματος, αυξημένης ποινικής απαξίας (ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 ετών ή χρηματική ποινή), η οποία καταλαμβάνει όποιον με πρόθεση παράγει, εισάγει, εξάγει, αποθηκεύει, διακινεί ή διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα, τα οποία κατά τη διαπίστωση της αρμόδιας αρχής είναι νοθευμένα και επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου,
- η -υπό προϋποθέσεις και κατόπιν έκδοσης εισαγγελικής διάταξης- δημοσιοποίηση στοιχείων κατηγορουμένων ή καταδικασθέντων για ειδικά ποινικά αδικήματα σχετικά με «ελληνοποιήσεις» προκειμένου -μεταξύ άλλων- να προστατευθεί η δημόσια υγεία,
- η θέσπιση ποινής φυλάκισης τουλάχιστον 2 ετών σωρευτικά με χρηματική ποινή για τους παραβάτες Π.Ο.Π.-Π.Γ.Ε.-Ε.Π.Ι.Π. και βιολογικών προϊόντων καθώς και η θεσμοθέτηση επιβολής σε βάρος των ανωτέρω, διοικητικού προστίμου ύψους έως –κατ’ αρχήν- 300.000 ευρώ, το οποίο μπορεί να φτάσει ή ακόμη και να ξεπεράσει τα 600.000 ευρώ, εάν η σχετική παράβαση έχει διαπραχθεί από επιχείρηση με κύκλο εργασιών άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ,
- η πρόβλεψη επιβολής μόνιμης αφαίρεσης του δικαιώματος χρήσης ενδείξεων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε., Ε.Π.Ι.Π. ή βιολογικών προϊόντων σε βάρος των υποτρόπων και
- η συνεκτίμηση του παρανόμως προσποριζόμενου κέρδους κατά την επιμέτρηση του διοικητικού προστίμου σε βάρος «ελληνοποιητών».

Όσον αφορά στους ελέγχους των προϊόντων φυτικής παραγωγής, επισημαίνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων- Τμήμα Ποιοτικού Ελέγχου και Ασφάλειας Τροφίμων Φυτικής Προέλευσης) είναι υπεύθυνο για την οργάνωση, τον σχεδιασμό, τον συντονισμό και την εποπτεία τόσο της διενέργειας ελέγχων εγγράφων και ταυτότητας, όπου περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της ορθής επισήμανσης του προϊόντος, όσο και για τη διενέργεια φυσικών ελέγχων, με δειγματοληψία και εργαστηριακή ανάλυση κατά το στάδιο της εισαγωγής και της εξαγωγής.

Κατά την παρουσίαση ενός φορτίου προς εισαγωγή, οι αρμόδιες αρχές ελέγχου [Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦΠ&ΦΕ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην περιοχή δικαιοδοσίας τους και οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων στην περιοχή ευθύνης τους] διενεργούν αφενός έλεγχο εγγράφων και ταυτότητας, οπότε ελέγχεται η ορθή σήμανση του προϊόντος σύμφωνα με την ισχύουσα Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία αφετέρου φυσικό έλεγχο, συμπεριλαμβανομένης της δειγματοληψίας και εργαστηριακής ανάλυσης σε ποσοστό που καθορίζεται τόσο από το γενικότερο ή ειδικότερο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει ορισμένα είδη προϊόντων όσο και από το πρόγραμμα επίσημων ελέγχων που έχει καταρτιστεί από την ως άνω αρμόδια Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων - Τμήμα Ποιοτικού Ελέγχου και Ασφάλειας Τροφίμων Φυτικής Προέλευσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τόσο οι προαναφερόμενοι έλεγχοι (τακτικοί) όσο και οι μη προγραμματισμένοι (αναδυόμενοι κίνδυνοι) διενεργούνται, προκειμένου να διασφαλίζονται η ποιότητα, η υγιεινή κατάσταση και η καταλληλότητα των τροφίμων και, ως εκ τούτου, η προστασία του καταναλωτή.

Ειδικά για τα φιστίκια, προβλέπονται οι εξής έλεγχοι για την παρουσία αφλατοξινών κατά την εισαγωγή, σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2019/1793 *“για την προσωρινή αύξηση των επίσημων ελέγχων και τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που διέπουν την είσοδο στην Ένωση ορισμένων αγαθών από ορισμένες τρίτες χώρες και για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΕ) 2017/625 και (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 669/2009, (ΕΕ) αριθ. 884/2014, (ΕΕ) 2015/175, (ΕΕ) 2017/186 και (ΕΕ) 2018/1660 της Επιτροπής”*:

- χώρα καταγωγής Η.Π.Α. για αφλατοξίνες, σε συχνότητα φυσικών ελέγχων και ελέγχων ταυτότητας σε ποσοστό 10%,

- χώρα καταγωγής Ιράν για αφλατοξίνες, σε συχνότητα φυσικών ελέγχων και ελέγχων ταυτότητας σε ποσοστό 50%,
- χώρα καταγωγής Τουρκία για αφλατοξίνες, σε συχνότητα φυσικών ελέγχων και ελέγχων ταυτότητας σε ποσοστό, επίσης, 50%.

Επισημαίνεται ότι η ως άνω αρμόδια Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων-Τμήμα Ποιοτικού Ελέγχου και Ασφάλειας Τροφίμων Φυτικής Προέλευσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρέχει διαρκώς οδηγίες προς όλες τις αρμόδιες αρχές ελέγχου (επόπτες των ΠΚΠΦΠ&ΦΕ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ποιοτικοί ελεγκτές των ΔΑΟΚ) για την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων περί ελέγχου των εισαγόμενων φορτίων (σήμανση, τυποποίηση, ασφάλεια κ.ά.), ώστε να εξαλειφθεί το φαινόμενο της εισαγωγής ποιοτικά υποβαθμισμένων, επικίνδυνων ή αταυτοποίητων προϊόντων, τα οποία:

- ✓ ανταγωνίζονται αθέμιτα τα εγχώρια προϊόντα,
- ✓ παραπλανούν τον καταναλωτή,
- ✓ θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή.

Στις περιπτώσεις που τα εισαγόμενα προϊόντα δεν είναι σύμφωνα με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, οι ενέργειες είναι οι ακόλουθες: απαγόρευση εισαγωγής και στη συνέχεια, καταστροφή ή επαναποστολή (θέματα ασφάλειας τροφίμων) ή αλλαγή χρήσης ή διορθωτικές ενέργειες (αλλαγή σήμανσης).

Υπογραμμίζεται ότι στόχος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι οι αυστηροί και αδιάλειπτοι έλεγχοι να αποτελέσουν τη «νέα κανονικότητα» στη χώρα μας και να συνεχίζονται με τη δέουσα σχολαστικότητα και αυστηρότητα και τα επόμενα χρόνια. Για τον λόγο αυτόν, την αυστηροποίηση του κυρωτικού πλαισίου θα ακολουθήσει η προγραμματισμένη αναδιοργάνωση του ελεγκτικού μηχανισμού, η απάλειψη αλληλοεπικαλύψεων, η χρήση νέων τεχνολογιών ικνηλασιμότητας, η ενιαιοποίηση και διαλειτουργικότητα των βάσεων δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με άλλα συναρμόδια Υπουργεία με σκοπό την αποτελεσματικότητα, τις διασταυρωτικές πληροφορίες των ελέγχων και την επιτάχυνση της επιβολής των προστίμων.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι ο ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ, ως η αρμόδια αρχή για τον έλεγχο και την πιστοποίηση των 113 Προϊόντων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), διενεργεί ελέγχους και χορηγεί πιστοποίηση σε επιχειρήσεις παραγωγής, συσκευασίας και εμπορίας των προϊόντων:

- Κελυφωτό Φιστίκι Φθιώτιδας ΠΟΠ
- Φιστίκι Αίγινας ΠΟΠ
- Κελυφωτό Φιστίκι Μεγάρων ΠΟΠ

Σήμερα, στο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων και Δικαιούχων Χρήσης ενδείξεων ΠΟΠ/ΠΓΕ του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ είναι ενταγμένες 11 επιχειρήσεις για την παραγωγή-συσκευασία-εμπορία των ανωτέρω προϊόντων.

Ο ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί ελέγχους (επιτόπιους και διοικητικούς) με σκοπό τη διαπίστωση της ορθής τήρησης των προδιαγραφών παραγωγής των παραπάνω προϊόντων και, μεταξύ των άλλων, ελέγχει:

1. Την προέλευση της πρώτης ύλης *(εντός ζώνης)*, την παραγωγή *(πλήρης αντιστοιχία στρεμμάτων και παραγόμενου προϊόντος)*, τη διαδικασία επεξεργασίας, συσκευασίας, αποθήκευσης, καθώς και τον τρόπο επισήμανσης του διακινούμενου προϊόντος, προκειμένου να διαπιστωθεί η συμμόρφωση της επιχείρησης με τις απαιτήσεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας, ενώ

πραγματοποιείται και διασταύρωση των εμπορικών εγγράφων (*δελτία αποστολής/τιμολόγια*) με τα αρχεία εισροών-εκροών που υποχρεούνται να τηρεί κάθε επιχείρηση που είναι ενταγμένη στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης, ώστε να διασφαλισθεί η σχέση μεταξύ κάθε παρτίδας εισροών-πρώτων υλών με κάθε παρτίδα εκροών-τελικών προϊόντων.

2. Την παραγωγή, την ξεχωριστή αποθήκευση ανά είδος, καθώς και τις συνολικές εισροές – εκροές που έχει κάθε μονάδα από τα επίσημα φορολογικά παραστατικά μέσω των ελέγχων που πραγματοποιεί στις μονάδες παραγωγής ΠΟΠ/ΠΓΕ. Κάθε μονάδα υποχρεούται μέσω της υπογεγραμμένης σύμβασης πιστοποίησης να τηρεί και να αποστέλλει αρχεία εισροών/εκροών στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ για κάθε περίοδο παραγωγής, υποδείγματα των οποίων αποστέλλονται στις επιχειρήσεις αμέσως μετά την ένταξή τους στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης.
3. Τη συσκευασία – Εμπορία των προϊόντων μέσω αυστηρών ελέγχων στις αντίστοιχες μονάδες προς αποφυγή φαινομένων νοθείας ή/και ελληνοποιήσεων (έλεγχος των επίσημων φορολογικών παραστατικών, ποιοτικών χαρακτηριστικών, χημικών αναλύσεων), ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ιχνηλασιμότητα και την ορθή χρήση της επισήμανσής τους. Κάθε μονάδα συσκευασίας/εμπορίας ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων υποχρεούται να τηρεί και να αποστέλλει στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ αρχεία εισροών/εκροών κάθε έτος, υποδείγματα των οποίων αποστέλλονται στις επιχειρήσεις αμέσως μετά την ένταξή τους στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης, αλλά και είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.
4. Πλέον των ανωτέρω, πραγματοποιούνται δειγματοληψίες τελικού προϊόντος, διενεργούνται εργαστηριακές αναλύσεις και γίνονται έλεγχοι σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης, ώστε να προστατεύεται το πιστοποιημένο προϊόν από απομιμήσεις και αθέμιτο ανταγωνισμό.
5. Οι παραβάσεις που τυχόν διαπιστώνονται κατά τη διενέργεια των ελέγχων, παραπέμπονται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και προστίμων (αφαίρεση των ενδείξεων, απόσυρση των προϊόντων, επιβολή προστίμου αναλόγως της βαρύτητας της παρατυπίας ή παράβασης).
6. Ο ΕΛ.Γ.Ο – ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί ελέγχους και στα σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, προκειμένου να διασφαλίσει την ορθή χρήση των ενδείξεων, σημάτων και Συμβόλων που σχετίζονται με τα ανωτέρω προϊόντα, αλλά και για να διαπιστώσει τυχόν διάθεση στην αγορά προϊόντων που φέρουν καταχρηστικά ενδείξεις σήματα ή σύμβολα που παραπέμπουν στα ανωτέρω προϊόντα.

Πληροφοριακά, αναφέρεται ότι το χρονικό διάστημα 2018-2020 ελέγχθηκε με επιτόπιο έλεγχο το σύνολο των ενταγμένων στο Μητρώο του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ επιχειρήσεων με δραστηριότητα την παραγωγή – συσκευασία – εμπορία των ΠΟΠ Φιστικιών, ενώ στο ανωτέρω χρονικό διάστημα πραγματοποιήθηκαν και 96 έλεγχοι σε σημεία Χονδρικής και Λιανικής Πώλησης για το σύνολο των ΠΟΠ/ΠΓΕ Προϊόντων της χώρας. Κατά τους παραπάνω ελέγχους, δεν διαπιστώθηκαν φαινόμενα παράνομων πρακτικών και ελληνοποιήσεων φιστικιού.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Θ. Χειμάρη
2. Βουλευτή κ. Γ. Κοτρωνιά